

Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Ministerie van Infrastructuur
en Milieu
Plesmanweg 1
2597 JG Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
T 070 456 00 00
www.minienm.nl
Contactpersoon

Datum 10 maart 2014
Onderwerp Beslissing op uw Wob-verzoek

Ons kenmerk
Envelop 75/RWS-2014/9807

Bijlage(n)
2

Geachte

In uw brief van 31 januari 2014, door mij ontvangen op 2 februari 2014, heeft u een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) ingediend.

U verzocht hierin om verstrekking van

- A. Kopie van, subsidiair inzage in, alle bij mijn ministerie (inclusief Rijkswaterstaat) berustende documenten over het besluit, de afwegingen en de invoering van het nieuwe beleid rond de 'versobering van onderhoud van kunstwerken'. U doelt daarmee op adviezen, notities, analyses, verslagen, onderzoeken, besluiten en andere documenten vanaf 19 augustus 2012 tot aan de datum van dagtekening van uw verzoek.
- B. Kopie van, subsidiair inzage in, alle correspondentie met externe organisaties, zoals de ANWB, politiediensten, Veilig Verkeer Nederland, de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) en andere partijen over het besluit, de afwegingen en de invoering van het nieuwe beleid vanaf 19 augustus 2012 tot aan de datum van dagtekening van uw verzoek.

In uw brief heeft u tevens aangegeven in overleg te willen treden over een inperking van uw verzoek voor wat betreft type documenten, tijdsvak en gefaseerde aanlevering.

Op 7 februari jl. heeft u telefonisch bevestigd, dat, zoals aangegeven in uw brief, u in eerste instantie afziet van de verstrekking van e-mailverkeer en akkoord gaat met een inperking in tijd, te weten vanaf de datum van 19 augustus tot de dagtekening van uw brief.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Ons kenmerk

Naar aanleiding van uw verzoek is door mij onderzocht welke documenten beschikbaar zijn bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu, die betrekking hebben op de door u genoemde onderwerp en die onder de reikwijdte van de Wob vallen.

Onder verwijzing naar de in het kader van het door het AD ingediende verzoek van november 2013 verstrekte en als zodanig openbaar geworden documenten zijn aanvullend daarop 3 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd.

Besluit

Ik heb besloten (deels) aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzocht, opgenomen in de documenten die in de inventarislijst de status O+, geheel openbaar te maken.

De documenten die in de inventarislijst de status g.o. (gedeeltelijk openbaar) hebben, worden met dit besluit openbaar gemaakt met uitzondering van de daarin vermelde persoonsgegevens en informatie aangaande de economische of financiële belangen van de Staat. Voor de motivering verwijs ik u naar het onderdeel "overwegingen" van dit besluit.

Overwegingen

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van de informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang bij eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Betreffende de documenten waarin persoonsgegevens staan, ben ik van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang bij eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer zwaarder weegt dan het belang bij openbaarheid van die gegevens. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten.

Voor zover het de namen en telefoonnummers van ambtenaren betreft is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen en telefoonnummers van de ambtenaren. Namen en telefoonnummers zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam en/of telefoonnummer aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van die gegevens in de zin van de Wob.

Artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wob beoogt de op geld waardeerbare belangen van openbare lichamen, waaronder de Staat, te beschermen. Ten aanzien van deze gegevens geldt dat openbaarmaking er toe kan leiden dat de Staat bij de uitvoering van zijn werkzaamheden niet meer de voor hem meest voordelige prijs kan verkrijgen. Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang bij openbaarmaking van deze gegevens niet opweegt tegen het belang bij bescherming van de economische en financiële belangen van

de Staat.

Ons kenmerk

Wijze van openbaarmaking

De documenten die ik middels dit besluit geheel of gedeeltelijk openbaar maak, zullen u per e-mail worden toegezonden.

De Wob is niet van toepassing op al openbare documenten. Voor deze documenten verwijst ik u naar de website van de Tweede Kamer en de website van mijn ministerie.

Hoogachtend,

De MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
Namens deze,
De secretaris-generaal,

drs. S. Riedstra

Mededeling

Voor nadere informatie over dit besluit kunt u terecht bij de hierboven genoemde contactpersoon. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Infrastructuur en Milieu, t.a.v. Rijkswaterstaat Corporate Dienst, Bestuurlijk-Juridische Zaken en Vastgoed, Postbus 2232, 3500 GE Utrecht.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en tenminste het volgende te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (inclusief datum en nummer of kenmerk);
- d. een opgave van redenen waarom men zich met de beslissing niet kan verenigen;
- e. zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het beroep zich richt.

Bijlage 1

Artikel 10 Wob

- 1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:**
  - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;**
  - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;**
  - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;**
  - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.**

- 2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:**
  - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;**
  - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;**
  - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;**
  - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;**
  - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;**
  - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;**
  - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.**

- 3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.**

- 4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.**

- 5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.**

- 6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.**

- 7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:**
  - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;**
  - b. de bevellinging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.**

- 8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.**

Artikel 11 Wob

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 2
Overzicht documenten WOB verzoek AD dd 31 januari 2014 betreffende Versobering Onderhoud Kunstwerken

Jaar/ maand	Volgnr.	Beschrijving	Datum	kenmerk	Van	Aan	Status	Uitzonderingsgrond of opmerking
2012 - 08	1	Factsheet Versobering Onderhoud kunstwerken, versie 1.0	24 augustus 2012				O+ g.o: gedeelte- lijk openbaar	
2012 - 12	2	Uitvoeringsplan Versobering onderhoud kunstwerken, versie 2.0	21 december 2012				g.o.	Art.10.2c
2013 - 03	3	Flyer Versoberen onderhoud kunstwerken, versie 2.0	Maart 2013				O+	

**Factsheet:
Versoberen Onderhoud Kunstwerken**

Programma Efficiency en Versoberingen

Versie: 1.0

Datum: 24-08-2012

Status: vastgesteld

Versie	Status	Datum	Auteur	Opmerkingen
1.0	vastgesteld	24-08-2012	PVE	Vastgesteld door bestuur RWS

Uitwerking**Dit document**

In dit document wordt beknopt weergegeven wat de betreffende PVE-maatregel inhoudt, met de financiële onderbouwing en de effecten.

Dit document is een samenvatting van onderliggende uitwerkingen en onderzoeken, en vormt de basis voor het aanpassen van het RBO 2012, en voor de verder uit te werken uitvoeringsplannen.

1. Beschrijving van de maatregel	
Beknopte beschrijving	<p>Het versoberingsdossier 'Versobering Kunstwerken' bestaat uit twee maatregelen:</p> <p>I. Onderhoudsmaatregelen aan kunstwerken in het Hoofdwegennet uitvoeren in het technisch uiterste jaar in plaats van het geadviseerde 'optimale' jaar. Betreft dus niet het zogenaamde vast onderhoud van kunstwerken.</p> <p>II. Daarnaast worden ook de rubberen oplegblokken bij viaducten en kleine betonnen bruggen minder vervangen. Risico's voor functioneren zijn bij deze toestand gering, in 80 tot 90% van de gevallen kan met reguliere onderhoudsmaatregelen worden volstaan. Verwachting dat de oplegblokken de ontwerplevensduur van het kunstwerk zullen halen.</p>
Veranderingen t.o.v. de huidige situatie	<p>I. Momenteel wordt in de programmering al uitgegaan van het uiterste jaar van onderhoud. Dit wordt nu vastgelegd in het OBR.</p> <p>II. Momenteel worden verder de rubber oplegblokken een maal in de levensduur van het kunstwerk (verwacht vervangingsinterval is 60 jaar) vervangen. De verwachting is dat de oplegblokken het einde van de levensduur halen.</p>
Extra aandachtspunten	Het invoeren van risicogestuurd beheer en onderhoud voor natte en complexe kunstwerken (nat en droog) moet nog onderzocht worden.

2. Financiën																																													
Oorspronkelijke opgave	<p>Totaal t/m 2020: € 30 mln PxQ per jaar: € 3 mln</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>[M€]</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>BON2009</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Oorspronkelijke opgave factsheet</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	[M€]	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	BON2009											Oorspronkelijke opgave factsheet	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3											
[M€]	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020																																			
BON2009																																													
Oorspronkelijke opgave factsheet	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3																																			
Te behalen besparingen	<p><i>I. Onderhoud kunstwerken in uiterste jaar</i> Totaal tot 2020: 30m€ PxQ (jaarlijks): 3m€</p> <p><i>II. Niet meer vervangen opleggingen</i> Totaal tot 2020: 18m€ PxQ (jaarlijks): 2,5m€ (vanaf 2013)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>[M€]</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I. Onderhoud kunstwerken in uiterst jaar</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Niet meer vervangen opleggingen</td> <td></td> <td></td> <td>0,5</td> <td>2,5</td> <td>2,5</td> <td>2,5</td> <td>2,5</td> <td>2,5</td> <td>2,5</td> <td>2,5</td> </tr> <tr> <td>Totaal te behalen besparing</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3,5</td> <td>5,5</td> <td>5,5</td> <td>5,5</td> <td>5,5</td> <td>5,5</td> <td>5,5</td> <td>5,5</td> </tr> </tbody> </table> <p>Onderbouwing/toets van het te realiseren bedrag Bedragen zijn bepaald t.o.v. BON 2009 door bewerking van onderliggende P*Q documenten (excel sheets). Kentallen afkomstig van kostendeskundigen of expert judgement.</p>	[M€]	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	I. Onderhoud kunstwerken in uiterst jaar	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	Niet meer vervangen opleggingen			0,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	Totaal te behalen besparing	3	3	3,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
[M€]	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020																																			
I. Onderhoud kunstwerken in uiterst jaar	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3																																			
Niet meer vervangen opleggingen			0,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5																																			
Totaal te behalen besparing	3	3	3,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5																																			
Versobering of efficiency	De gehele maatregel betreft versobering																																												
Geef de onzekerheid /marge aan van dit bedrag	<p>De opgegeven bedragen zijn conservatief, de uitkomst van de (deterministische) berekening ligt ca. 2 m€ hoger (per jaar).</p> <p>Een kwantitatieve uitspraak over onzekerheid / marge is vanwege de vele variabelen (levensduur, intervallen, betrouwbaarheid kentallen) en de onderlinge afhankelijkheden tussen deze variabelen niet mogelijk zonder een probabilistische raming, daarvoor ontbreekt de tijd.</p>																																												
Invoeringskosten	N.v.t.																																												
Implementatie: start en werkwijze	<p>I. Uitvoeren in uiterst jaar <i>Wanneer kan gestart worden met implementatie?</i> Implementatie is al gestart (zie hierna)</p> <p><i>Wat zijn randvoorwaarden?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voortzetting inspectieprogramma kunstwerken • Budget / capaciteit t.b.v. update RBO / OBR kunstwerken en onderliggende 																																												

	<p>documentatie</p> <p>Landelijke diensten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De versobering wordt al sinds de programmering 2009 uitgevoerd. In de programmeringsbasis zijn geen aanpassingen nodig • Versobering wordt meegenomen in update RBO / OBR en onderliggende documentatie <p>Regionale diensten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De versobering wordt al sinds de programmering 2009 uitgevoerd. De werkwijze van de regionale diensten (programmeren in uiterst jaar) verandert niet <p><u>II. Versobering rubberen oplegblokken</u> <i>Wanneer kan gestart worden met implementatie?</i> 2012</p> <p><i>Wat zijn randvoorwaarden?</i> Om deze besparing te realiseren is een aanpassing van de risicoverdeling tussen RWS en de opdrachtnemer in de contracten voor variabel onderhoud nodig. In de huidige contracten wordt de werkelijke onderhoudsmaatregel ingevuld door de opdrachtnemer. Het risico voor het op termijn niet voldoen van de opleggingen ligt bij de opdrachtnemer. Als de oplegblokken later, bijvoorbeeld bij de volgende inspectie, toch niet blijken te voldoen komt dat nu nog voor rekening van de opdrachtnemer. Op dit moment kiest de opdrachtnemer uiteraard voor zekerheid en zal hij de oplegblokken vervangen (zekere omzet, geen risico). RWS zal het risico bij niet vervangen van de blokken zelf moeten gaan nemen.</p> <p>Het vervangen van de oplegblokken is een relatief grote kostenpost (voor een gemiddeld viaduct ca. 10% van de P*Q), die naar verwachting maar een keer in de levensduur voorkomt. In de P*Q-systematiek worden deze kosten verspreid over de levensduur, in de praktijk komen de kosten echter op een bepaald moment en zullen op dat moment in de programmering gepast moeten worden.</p> <p>Deze besparing heeft betrekking op viaducten in en over de rijksweg en op kleine betonnen bruggen in het HWN. In het HVWN komt ook een aantal kleine betonnen bruggen voor, het aandeel van deze bruggen in de P*Q is echter klein, waardoor hier geen noemenswaardige besparing ten opzichte van de P*Q mogelijk is. Op objectniveau kan deze besparing wel gerealiseerd worden, dit kan gerealiseerd worden via het inspectieprogramma kunstwerken en de programmering.</p> <p>Tot slot is deze besparing pas te realiseren vanaf het moment waarop een contract aanbesteed wordt, tenzij lopende contracten opengebroken worden.</p> <p>Om de besparing te kunnen realiseren, is een aantal maatregelen nodig:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Aanpassen van de specificaties voor variabel onderhoud waarbij de risicoverdeling tussen RWS en opdrachtnemer wordt veranderd. RWS neemt meer risico (kans op financiële tegenvaller als opleggingen tóch tijdens levensduur vervangen moeten worden). De kans is moeilijk te bepalen door de lange termijn waarop deze kan optreden. 2 Kennis delen binnen Rijkswaterstaat om te borgen dat de reguliere
--	--

	<p>onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd (in prestatiecontracten)</p> <p>3 Kennis delen met de markt (inspectie- / ingenieursbureaus) om te borgen dat de werkelijke advisering en het opstellen van de programmeringsbasis overeenkomt met deze versobering</p>
--	--

3. Effecten	
Veiligheid	<p>Vaker uitvoeren van ongeplande onderhoudswerkzaamheden leidt tot veiligheidsrisico voor weggebruikers en wegwerkers door onverwachte files en beperkte voorbereidingstijd.</p> <p>Frequent voorkomen van gelijke storingen kan leiden tot veiligheidsrisico door <i>work arounds</i> door bedienend- of onderhoudspersoneel.</p> <p>Onderdelen van objecten (bijvoorbeeld voegovergang) of technische installaties (bij tunnels en beweegbare bruggen) kunnen storen of falen waardoor weggebruiker gevaar loopt.</p>
Doorstroming	<p>Algemeen: Vaker uitvoeren van ongeplande onderhoudswerkzaamheden heeft een negatief effect op de doorstroming. In totaal wordt verwacht dat het effect beperkt blijft, maar wel vaker niet gepland zal zijn.</p> <p>Specifiek voor oplegblokken: Het vervangen van oplegblokken is een ingrijpende maatregel die veel verkeershinder veroorzaakt. De versobering heeft een positief effect doordat het aantal keren dat het vervangen van oplegblokken wordt uitgevoerd vermindert. Onverwachte schade kan tijdig gedetecteerd worden middels inspecties en leidt niet tot ongeplande stremming.</p>
Gebruikerstevredenheid	<p>Zie doorstroming, dit zal naar verwachting merkbaar zijn in de gebruikerstevredenheid. Algemeen zal ongepland onderhoud negatiever gewaardeerd worden</p> <p>Specifiek voor oplegblokken: Omdat vervangen gebeurt tijdens gepland onderhoud, dat lang van tevoren bekend is, wordt weinig invloed op de gebruikerstevredenheid verwacht</p>
Imago	<p>Kans dat maatregel niet aantoonbaar tot besparing leidt waardoor imago van betrouwbare partner richting ministerie in gevaar komt.</p> <p>Voor oplegblokken geldt dat oplegblokken meer (oppervlakkige) schade kunnen vertonen, dit zou kunnen leiden tot klachten of vragen. Oplegblokken zijn echter veel gevallen voor de gebruiker / passant niet direct zichtbaar</p>
Effect op andere PVE-besparingen	-
Overige	

4. Kansen en risico's

Kansen: Omdat meer monitoring ingezet wordt, neemt de kennis van faalgedrag en de effecten ervan toe. Mogelijk leidt deze kennis tot verbeteringen en innovatie in het onderhoud

Risico's:

Inhoudelijk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er zullen meer storingen optreden, toestandinspecties zullen vaker onverwachte schade blootleggen en er is meer ongepland onderhoud nodig. 2. Besparingen worden teniet gedaan door nadelige effecten op de levenscycluskosten <p><i>Beheersmaatregel:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inspectieprogramma en registreren storingen 2. Inzetten op het ontwikkelen van een meer betrouwbare langere doorkijk door kwaliteitsverbetering instandhoudingsadviezen kunstwerken <p><i>Effect beheersmaatregel:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inzicht in de effecten 2. Inzicht in de effecten
RWS organisatie/ imago	<p>Kans dat maatregel niet aantoonbaar tot besparing leidt waardoor imago van betrouwbare partner richting ministerie in gevaar komt.</p> <p><i>Beheersmaatregel:</i> Communicatie over de versoering en goed inrichten van monitoring van de effecten.</p> <p><i>Effect beheersmaatregel:</i> Managen van verwachtingen</p>
Overige PVE maatregelen	
Ander IenM beleid (130/beter benutten/...)	
Wetgeving / juridisch	
Milieu	
Politiek / bestuurlijk	<p>Er is een grotere kans op storingen. Hier worden vaak Kamervragen over gesteld. Ook klachten van weggebruikers en aandacht in pers.</p> <p><i>Beheersmaatregel:</i> Communicatie over de versoering</p> <p><i>Effect beheersmaatregel:</i> Managen van verwachtingen</p>

Veiligheid	<ol style="list-style-type: none"> 1 Vaker uitvoeren van ongeplande onderhoudswerkzaamheden leiden tot veiligheidsrisico voor weggebruikers en wegwerkers door onverwachte files en beperkte voorbereidingstijd 2 Frequent voorkomen van gelijke storingen kan leiden tot veiligheidsrisico door <i>work arounds</i> door bedienend- of onderhoudspersoneel 3 Onderdelen van objecten (bijvoorbeeld voegovergang) of technische installaties (bij tunnels en beweegbare bruggen) kunnen storen of falen waardoor weggebruiker gevaar loopt <p><i>Beheersmaatregel:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1 De verantwoordelijkheid voor beheersing van deze risico's neerleggen bij de aannemer van het prestatiecontract vast en klein variabel onderhoud. 2 Vergroten bewustzijn en verbeteren procedures (onderdeel project PRABO) 3 De diverse inspecties inhoudelijk verbeteren en op elkaar afstemmen (implementatie Inspectiekader RWS) en monitoren van geïdentificeerde risico's <p><i>Effect beheersmaatregel:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Veiligheidsrisico voldoende beheerst 2 Medewerkers hebben groter bewustzijn 3 Veiligheidsrisico voldoende beheerst
Omgeving, beheerders, gebruikers	<p>Vaker nood- of spoedreparaties waardoor gebruikers onverwacht oponthoud hebben (files).</p> <p><i>Beheersmaatregel:</i> Communicatie over de versobering</p> <p><i>Effect beheersmaatregel:</i> Managen van verwachtingen</p>

Uitvoeringsplan

Versobering onderhoud kunstwerken

Curatief onderhoud kunstwerken

Programma Efficiency en Versoberingen

Datum 21 december 2012
Versie 2.0
Status Vastgesteld

Projectleider PVE
Deel Projectleider: 1

Afgestemd met:
(DI)

Getoetst door: de PVE kernteam en
implementatiecoördinatoren

Versie	Status	Datum	Auteur	Opmerkingen
1.0	concept	27-11-2012		versie behandeld in groepsraad
2.0	vastgesteld	21-12-2012		Vastgesteld door bestuur RWS, geen wijzigingen t.o.v. versie 1.0

Inhoud

1	INLEIDING	3
1.1	DOEL VAN DIT DOCUMENT	3
1.1.1	Status uitvoeringsplan	4
1.2	BESCHRIJVING MAATREGEL	4
1.3	LEESWIJZER	4
2	CONCRETE UITWERKING VAN DE BEZUINIGINGSMATREGEL	5
2.1	BESCHRIJVING BEZUINIGINGSMATREGELN	5
2.2	TE BEHALEN RESULTATEN	7
3	IMPLEMENTATIESTRATEGIE	8
4	SPECIFIEKE ACTIES PER DIENST/ONDERDEEL.....	9
4.1.1	Regionale Diensten	9
4.1.2	Landelijke Diensten	9
4.1.2.1	Dienst Infrastructuur	10
4.1.2.2	Waterdienst (n.v.t.)	11
4.1.2.3	Dienst Verkeer en Scheepvaart	11
4.1.2.4	Data en ICT-Dienst (n.v.t.)	12
4.1.2.5	Verkeer- en Watermanagement (n.v.t.)	12
4.1.2.6	Corporate Dienst (n.v.t.)	12
4.1.3	Planning	12
5	BEHEERPLANNEN IMPLEMENTATIE	13
5.1	TIJD (PLANNING)	13
5.2	MIDDELEN (FINANCIËN EN OVERIGE MIDDELEN)	13
5.3	ORGANISATIE	14
5.4	CAPACITEIT	14
5.5	COMMUNICATIE & INFORMATIE	14
5.5.1	Communicatie en informatie PVE	14
5.5.2	Communicatie en informatie tbv versobering kunstwerken	15
5.6	RAAKVLAKKEN, KANSEN EN RISICO'S	16
5.6.1	Inhoudelijke risico's en kansen	16
5.6.2	Veiligheidsrisico's en kansen	16
5.6.3	Organisatorische (implementatie) risico's en kansen	17
5.6.4	Financiële risico's en kansen	17
5.6.5	RWS Organisatie imago risico's en kansen	17
5.6.6	Politiek/bestuurlijke juridische risico's en kansen	17
5.6.7	Raakvlakken	18
5.7	MONITORING	19
5.7.1	Geïdentificeerde aandachtspunten voor inhoudelijke monitoring	19
5.7.2	Geïdentificeerde aandachtspunten voor financiële monitoring	19

1 Inleiding

In het verleden was het budget voor Beheer en Onderhoud (BenO) van het Hoofdwegennet, Hoofdvaarwegennet en Hoofdwatersystemen structureel lager dan benodigd. De Minister heeft aangegeven dat zij dit structurele tekort onhoudbaar vindt.

Zij wil juist investeren in een betrouwbaarder wegennet. Een probleem is echter dat ons departement tegelijkertijd voor een ingrijpende bezuinigingsopgave staat. De minister heeft daarom enerzijds gekozen voor een extra financiële impuls voor beheer en onderhoud, maar tegelijkertijd ook voor versoeringen en efficiency.

In de periode 2012 – 2020 moet Rijkswaterstaat €1,64 miljard besparen op het beheer en onderhoud ten opzichte van het BON 2009. De taakstelling betekent dat enerzijds meer prestaties moeten worden geleverd met hetzelfde geld (efficiency) en anderzijds bepaalde beheer en onderhoud taken niet meer of minder intensief worden uitgevoerd (versoeren). In de Speerpuntenbrief 2012 is opdracht gegeven aan de HID-en van Rijkswaterstaat (RWS) om bezuinigingsmaatregelen op beheer en onderhoud te implementeren.

De HID DVS heeft de opdracht gekregen om de regie te voeren op het implementatieproces. Hiertoe is binnen DVS het Programma Versoeringen en Efficiency (PVE) gestart. Implementatie van de bezuinigingsmaatregelen binnen Rijkswaterstaat moet gebeuren door de regionale en landelijke diensten. De betreffende maatregelen zijn in de tweede helft van 2011 en begin 2012 verder uitgewerkt, om een verdere invulling te geven, gelet op haalbaarheid en effecten. In juli – augustus zijn de maatregelen gereviewd, geïndiceerd en de bijbehorende bedragen in euro's zijn uitgehard. PVE gaat vanaf september 2012 een nieuwe fase in, waarbij het accent ligt op het implementeren van de maatregelen. De basis voor de implementatie van de maatregelen, is het voorliggende uitvoeringsplan. Hierin wordt de uitwerking van de maatregelen nader gedetailleerd, zodat implementatie door alle diensten uniform en gecoördineerd worden opgepakt.

1.1

Doel van dit document

Doel van dit uitvoeringsplan is om voor de versoeringsmaatregel 'Versoering onderhoud kunstwerken' uit het programma versoeringen en efficiency een specifieke aanpak vast te stellen voor de implementatie binnen Rijkswaterstaat.

Dit uitvoeringsplan bevat een eenduidige beschrijving van de te implementeren bezuinigingsmaatregel, zodat deze op een uniforme wijze in alle diensten wordt geïmplementeerd. Hierbij is aangegeven welke corporate kaders worden aangepast en op welke wijze de concrete wijziging wordt uitgevoerd. Per regionale dienst wordt beschreven welke aanpassingen gedaan moeten worden. Ook staan in dit uitvoeringsplan de beheersplannen voor tijd, middelen, kwaliteit, organisatie en informatie beschreven. Tot slot wordt ingegaan op kansen, risico's, raakvlakken en communicatie.

Op basis van de (maatregelspecifieke) uitvoeringsplannen wordt vervolgens per dienst een dienstspecifiek implementatieplan opgesteld. Hierin is de implementatieopgave van een specifieke dienst beschreven.

1.1.1 *Status uitvoeringsplan*

Het uitvoeringsplan is de basis voor de implementatie van de maatregel. Het plan wordt vastgesteld door het bestuur. Grote wijzigingen op het plan worden via PVE besproken in het bestuur.

1.2 **Beschrijving maatregel**

De maatregel versobering kunstwerken bestaat uit twee deelmaatregelen:

I) Onderhoudsmaatregelen aan kunstwerken in het Hoofdwegennet uitvoeren in het technisch uiterste jaar in plaats van het geadviseerde 'optimale' jaar. Betreft dus niet het zogenaamde vast onderhoud van kunstwerken. Met deze maatregel wordt de bestaande praktijk vastgelegd in het Referentiekader Beheer en Onderhoud.

II) Rubberen oplegblokken bij viaducten en betonnen bruggen minder vervangen door het toepassen van levensduur verlengend onderhoud. Risico's voor functioneren zijn bij deze toestand gering, in 80 tot 90% van de gevallen kan met reguliere onderhoudsmaatregelen worden volstaan. Verwachting dat de oplegblokken de ontwerplevensduur van het kunstwerk zullen halen.

1.3 **Leeswijzer**

In dit uitvoeringsplan wordt in hoofdstuk 2 de bezuinigingsmaatregel concreet en eenduidig uitgewerkt. Hoofdstuk 3 beschrijft hoe de maatregel wordt doorgevoerd in de onderhoudsprogrammering en de corporate kaders. In hoofdstuk 4 wordt de implementatie bij de verschillende diensten beschreven; per betrokken dienst volgt een gedetailleerde beschrijving. Daarna volgt in hoofdstuk 5 aandacht voor specifieke raakvlakken, kansen, risico's en wijze van monitoring.

2 Concrete uitwerking van de bezuinigingsmaatregel

2.1 Beschrijving bezuinigingsmaatregelen

1) Onderhoudsmaatregelen aan kunstwerken in het Hoofdwegennet uitvoeren in het technisch uiterste jaar in plaats van het geadviseerde 'optimale' jaar.

Binnen deze bezuinigingsmaatregel wordt het variabel onderhoud preventief ingepland op een later moment. De kans neemt daardoor wel toe dat al vóór het uitvoeren van het geplande onderhoud schade ontstaat of dat storingen optreden, waardoor niet-gepland onderhoud moet worden uitgevoerd of wel gepland onderhoud naar voren gehaald moet worden. Spoedreparaties zullen dus vaker voorkomen en de kans bestaat op hogere kosten door vervolgschade. Er wordt geen onderhoud uitgesteld als dat er toe zou kunnen leiden, dat daardoor veiligheidsrisico's zouden ontstaan. Het betreft dus niet het zogenaamde 'vast onderhoud' van kunstwerken.

In het assetmanagement werkproces wordt de programmeringsbasis voor onderhoud kunstwerken opgesteld met inspecties van de kunstwerken volgens kader "inspectiehuis". Kern vormen de instandhoudingsinspecties met een zesjaarlijks interval. Dit levert instandhoudingsplannen op met een advies onderhoudsplanning. De onderhoudsmaatregelen worden daarin met een bandbreedte opgenomen die wordt aangeduid met een adviesjaar en een technisch uiterst jaar. De versobering is reeds opgenomen in DISK en de RWS Uniforme Programmering Systeem (RUPS). Hierdoor "is op papier" geborgd dat de uitvoeringsplanningen HWN van de regionale diensten, "waar mogelijk" gebaseerd worden op technisch uiterste jaar. Echter de specificaties voor de instandhoudingsinspecties zijn nu nog specifiek gericht op het adviesjaar terwijl het technisch uiterste jaar is gebaseerd op de expert inschatting van de inspecteur.

Voor een deel van de maatregelen zou uitstel geen besparing opleveren, omdat de schade toeneemt. De hogere kosten van herstel doen de besparing weer teniet. Deze worden dus niet later uitgevoerd. Alleen voor de maatregelen waarbij uitstel daadwerkelijk over de life cycle een besparing oplevert, wordt "later uitvoeren" permanent ingevoerd. Dit betreft maatregelen zoals vervangen en repareren van vaste onderdelen als voegovergangen en verhardingen die slijten in gebruik. Onderhoud vindt plaats afhankelijk van de technische staat. Daarbij wordt gezocht naar een evenwichtige balans in de mate van preventief vervangen met desinvesteren van restlevensduur van het onderdeel en eventueel zelfs correctief (na falen) vervangen. Bepalend voor de afweging zijn de gevolgen bij falen voor de veiligheid en de doorstroming van het verkeer. De afweging die aan het adviesjaar ten grondslag lag wordt bijgesteld, waardoor een later ingrijp moment wordt gekozen.

Uit ervaringskennis is een schatting gemaakt van de besparingen. Aangenomen is dat in de praktijk de maatregelen aan betreffende onderdelen gemiddeld twee jaar later worden uitgevoerd dan het geadviseerde 'optimale' jaar. Dit vormt de uitgangspositie. Deze zal tijdens de looptijd van de besparing (tot 2020) worden gevolgd. Dit kan leiden tot scherpere specificaties van ingrijpmomenten.

II) Rubberen oplegblokken bij viaducten en betonnen bruggen minder vervangen door het toepassen van levensduur verlengend onderhoud.

Deze bezuinigings- en efficiëntiemaatregel heeft betrekking op viaducten in en over de rijksweg en op betonnen bruggen in het HWN. In het HVWN komt ook een aantal kleine betonnen bruggen voor, het aandeel van deze bruggen in de P*Q is echter klein, waardoor hier geen noemenswaardige besparing ten opzichte van de P*Q mogelijk is. Op objectniveau kan deze besparing wel gerealiseerd worden, dit kan gerealiseerd worden via het inspectieprogramma kunstwerken en contractspecificaties voor onderhoud.

Het vervangen van de rubberen oplegblokken is een relatief grote kostenpost (voor een gemiddeld viaduct ca. 10% van de P*Q), die naar verwachting maar een keer in de levensduur voorkomt. In de P*Q-systematiek worden deze kosten verspreid over de levensduur, in de praktijk komen de kosten echter op een bepaald moment en zullen op dat moment in de RWS Uniforme Programmering Systeem (RUPS) ingepast moeten worden.

Momenteel worden de rubberen oplegblokken naar verwachting een maal in de levensduur van de kunstwerken (verwacht vervangingsinterval is 60 jaar) vervangen. Verwachting is dat, met het uitvoeren van levensduurverlengend onderhoud, een groot deel van de oplegblokken mee gaat tot het einde levensduur van het kunstwerk (en dus niet vervangen hoeft te worden). Binnen deze bezuinigingsmaatregel worden alleen oplegblokken van het kunstwerk vervangen, als blijkt dat de veiligheid van de gebruiker in het geding is. Er wordt dus geen vervanging uitgesteld als dat er toe zou kunnen leiden, dat daardoor veiligheidsrisico's zouden ontstaan.

Om deze bezuinigingsmaatregel te realiseren is oa. een aanpassing van de risicoverdeling tussen RWS en de opdrachtnemer in de contracten voor variabel onderhoud nodig. In de huidige contracten wordt de werkelijke onderhoudsmaatregel ingevuld door de opdrachtnemer. Het risico voor het op termijn niet voldoen van de oplettingen ligt bij de opdrachtnemer. Als de oplegblokken later, bijvoorbeeld bij de volgende instandhoudingsinspectie, toch niet blijken te voldoen komt dat nu nog voor rekening van de opdrachtnemer. Op dit moment kiest de opdrachtnemer uiteraard voor zekerheid en zal hij de oplegblokken vervangen (zekere omzet, geen risico). RWS zal het risico bij niet vervangen van de blokken zelf moeten gaan nemen.

Deze bezuinigingsmaatregel is dus pas te realiseren vanaf het moment waarop een contract aanbesteed wordt, tenzij lopende contracten opengebroken worden.

Het totaaloverzicht van maatregelen die nodig zijn, om de beschreven bezuinigingsmaatregelen te realiseren zijn opgenomen in paragraaf 2.3 "Beschrijving PVE, per (Regionale) Dienst / per contract"

2.2 Te behalen resultaten

I) Onderhoud kunstwerken in uiterste jaar

Totaal tot 2020: 30m€

PxQ (jaarlijks): 3m€

Omdat de versobering reeds sinds 2009 is ingevoerd kan de besparing over de volledige PVE looptijd van 2011 t/m 2020 worden ingeboekt en wordt voldaan aan de doelstelling om in totaal 30 M te besparen.

NB; let wel op dat de besparing van deze maatregel zuiver gebaseerd is op een langjarige gemiddelde besparingen (over de life cycle gerekend). Afzonderlijke maatregelen in de programmering zijn verschoven, maar worden op zichzelf niet goedkoper. De besparing is gelegen in het effect dat vervangingsintervallen worden vergroot.

II) Minder vervangen rubberen opleggingen

Totaal tot 2020: 18m€

PxQ (jaarlijks): 2,5m€ (vanaf 2013)

[M€]	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Onderhoud kunstwerken in uiterst jaar	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Niet meer vervangen opleggingen			0,5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5
Totaal te behalen besparing	3	3	3,5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5

Onderbouwing/toets van het te realiseren bedrag

Bedragen zijn bepaald t.o.v. BON 2009 door bewerking van onderliggende P*Q documenten (excel sheets). Kerntallen afkomstig van kostendeskundigen of expert judgement.

3 Implementatiestrategie

De maatregel versobering kunstwerken bestaat uit twee deelmaatregelen met ieder een eigen implementatiestrategie:

I) "Onderhoud kunstwerken in uiterst jaar"; is in 2009 vanwege tekort als gevolg van beperkt budget in ruwe vorm ingevoerd door uitstel van alle maatregelen kunstwerken HWN naar uiterste jaar in de programmering. Het verdere implementatietraject zal gefaseerd via de programmering verlopen door maatregelen selectief uit te stellen in plaats van generiek.

II) "Minder vervangen rubberen opleggingen"; moet ingevoerd worden vanaf begin 2013. Dit gebeurt structureel door het verwerken van de aanpassing in de inspectie kades. Zover mogelijk worden de contracten voor onderhoud die al in voorbereiding zijn aangepast.

De uit te voeren acties (paragraaf 4), die nodig zijn voor een succesvolle implementatie worden belegd bij de verantwoordelijke organisatie onderdelen.

De hiervoor benodigde implementatieorganisatie, randvoorwaarden, uitgangspunten en issues zijn opgenomen in paragraaf 5.

4 Specifieke acties per dienst/onderdeel

In dit hoofdstuk wordt per dienst beschreven, welke acties moet worden ondernomen om de implementatie mogelijk te maken. De acties zijn vervolgens vertaald in één planning.

4.1.1 Regionale Diensten

I) "Onderhoud kunstwerken in uiterst jaar"; is in 2009 vanwege tekort als gevolg van beperkt budget in ruwe vorm ingevoerd door uitstel van alle maatregelen kunstwerken HWN naar uiterste jaar in de programmering. Het verdere implementatietraject zal ook via de programmering verlopen door maatregelen selectief uit te stellen in plaats van generiek.

II) "Minder vervangen rubberen oplettingen"; moet ingevoerd worden vanaf begin 2013. Dit gebeurt structureel door het verwerken en verificatie van de aanpassing in de programmeringsbasis. Indien rendabel worden de contracten voor onderhoud die al in voorbereiding zijn aangepast.

- Overzicht acties:
  - I) Operationeel: Actualiseren programmering op uiterst jaar.
  - I) Verankering d.m.v. regulierproces: de geactualiseerde programmering landelijk door DVS te laten vaststellen.
  - II) Verifiëren versobering in huidige programmeringsbasis (bureauscan).
  - II) Afwegen kosten/baten per RD project (onderhoud / renovatie).
  - II) Borgen dat de maatregel wordt toegepast in RD-projecten.
  - Wie zijn verantwoordelijk voor:
  - HID regionale diensten.
- Wie worden buiten de RD geïnformeerd:
  - PVE implementatiecoördinator & Projectleider monitoring.
  - DI afdeling I&I.
  - DVS afdeling Assetmanagement.
- Verwerking in lopende contracten:
  - Contracten toestandinspecties.
  - Nog ntb RD projecten incl. contractopnames

4.1.2 Landelijke Diensten

I) Het uitvoeren van onderhoud in het uiterst jaar is al verwerkt in de programmering door de maatregelen op te nemen in RUPS.

II) Het uitvoeren van inspecties van rubberen oplettingen moet worden verwerkt in de programmering door de maatregelen op te nemen in de kaders voor instandhoudingsinspecties.

Corporate kaders

De bezuinigingsmaatregelen hebben betrekking op kaders m.b.t. de instandhoudingsstrategie voor kunstwerken: het OBR kunstwerken en onderliggende documenten. Deze kaders worden toegepast in het proces van instandhoudingsadvies (instandhoudingsinspecties kunstwerken).

- *Kaders voor instandhoudingsinspecties*

De huidige kaders bestaan uit een set referentiedocumenten met aanvullende specificaties voor risicobeoordeling. Deze worden toegepast bij de

instandhoudingsinspecties, deze zijn uitbesteed aan ingenieursbureaus. De daarvoor opgestelde contracten sluiten aan op de genoemde kaders.

De bestaande documenten zijn opgesteld vanuit de vroegere BON systematiek. Deze systematiek gaat uit van een vast onderhoudsniveau en de benodigde financiën om dit niveau te halen. Op basis van dit niveau worden de kunstwerken voorzien van een advies bestaande uit onderhoudsmaatregelen met een advies en een uiterst jaar.

Deze kaders zijn in 2012 aangepast op het vernieuwde risicogestuurde werkproces uit het programma assetmanagement. Hierdoor wordt een betere bepaling van risico's mogelijk, waardoor maatregelen uitgesteld kunnen worden zonder dat zich ongewenste risico's voordoen. De benodigde bijstelling voor de versoberingen zijn nog niet meegenomen.

Om de resterende levensduur van de rubberen opleggingen te beoordelen, wordt er een afweegkader ontwikkeld.

Doel: kaders die inhoudelijk actueel zijn in een vorm die bruikbaar is binnen de inspectiecontracten en die aansluiten bij de ontwikkeling van assetmanagement en PVE.

Uitgangspunt is dat de nu binnen DISK gehanteerde 'maatlat' bestaande uit toestands- en risiconiveaus ook in de toekomst behouden blijft. Op die manier wordt geborgd dat gegevens uit het verleden vergelijkbaar blijven met toekomstige inspectieresultaten.

- *RBO (BON/OBR)*

Het OBR kunstwerken HWN is aangepast in 2012. Bij deze update wordt aangesloten bij de ontwikkeling van het programma assetmanagement naar risico gestuurd beheer en onderhoud. Door een duidelijker relatie tussen presteren van het netwerk en risico's wordt het bepalen van risico's verbeterd. Ook de aanpassing op PVE (formaliseren van uiterst jaar en niet meer vervangen van rubberen opleggingen als werkwijze) wordt meegenomen. Dit product sluit aan op de Kaders voor instandhoudingsinspecties.

Proces voor aanpassing

De DI is verantwoordelijk voor het aanpassen van zowel de kaders voor instandhoudingsinspecties als de OBR kunstwerken HWN. De afdeling I&I van de DI is productverantwoordelijke. Deze kaders worden nu vastgesteld intern DI. Deze kaders vormen de verbinding tussen de ontwerpspecificaties voor kunstwerken die binnen het proces aanleg worden vastgesteld en het RBO.

Het OBR kunstwerken HWN laat de DVS binnen het RBO traject RWS breed vaststellen. Dat gebeurt nu binnen de afdeling assetmanagement.

4.1.2.1. Dienst Infrastructuur

- Overzicht acties:
  - I & II) Ondersteunen PVE implementatiecoördinatoren bij het implementeren van de "bezuinigingsmaatregelen".
  - I & II) Ondersteunen PVE Projectleider monitoring bij het monitoren van de "bezuinigingsmaatregelen". Door het adviseren over gegevens stromen vanuit B&O proces.

- I & II) Kennis delen met de markt (inspectie- / ingenieursbureaus) om te borgen dat de werkelijke advisering en het opstellen van de programmeringsbasis overeenkomt met deze versobering.
- I & II) Kennis delen binnen Rijkswaterstaat om te borgen dat de reguliere onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd (in prestatiecontracten).
- I & II) Opnemen maatregel in OBR. (I & II = reeds uitgevoerd)
- I & II) Opstellen spelregels programmering.
- I) Opstellen programmeringsbasis en aanleveren in RUPS. (reeds uitgevoerd)
- I) Aanpassen inspectiespecificaties, uitvoeren instandhoudingsinspecties, actualiseren programmeringsbasis met uitgevoerde instandhoudingsinspecties.
- I) Bepalen nut & noodzaak van aanpassen contractspecificaties, prestatiecontracten en DBFM.
- I) Bepalen specificatie uiterste jaar, waarbij langjarige besparing wordt bewerkstelligd. Vervolgens vast te leggen in de kaders instandhoudingsinspecties van I&I.
- II) Bepalen nut & noodzaak van aanpassen contractspecificaties onderhoud voor variabel onderhoud waarbij de risicoverdeling tussen RWS en opdrachtnemer wordt veranderd. RWS neemt meer risico (kans op financiële tegenvaller als opleggingen tóch tijdens levensduur vervangen moeten worden). De kans is moeilijk te bepalen door de lange termijn waarop deze kan optreden.
- II) Bepalen nut & noodzaak van aanpassen specificaties voor aanleg van viaducten en kleine betonnen bruggen.
- II) Opstellen, toepassen van afweegkader tbv kwaliteitsmonitoring van rubberen oplegblokken, tijdens de levensduur van het kunstwerk.
- II) Bepalen nut & noodzaak van inrichten expertteam, met als doel om ahv inspectiegegevens en afweegkader te adviseren over het al dan niet vervangen van rubberen oplegblokken.
- Wie zijn verantwoordelijk voor:
  - HID DI.
- Wie worden geïnformeerd:
  - PVE implementatiecoördinator & Projectleider monitoring.
  - DVS afdeling assetmanagement.
  - RD in afstemming met PVE.
- Verwerking in lopende contracten:
  - Nog ntb DI renovatie projecten.

4.1.2.2. *Waterdienst (n.v.t.)*

4.1.2.3. *Dienst Verkeer en Scheepvaart*

- Overzicht acties
  - I & II) Ondersteunen PVE Projectleider "Monitoring" bij het monitoren van het resultaat van de getroffen "bezuinigingsmaatregelen.
  - I & II) Bewaken programmering en uitvoering op afspraken bezuinigingsmaatregel.
  - I & II) Monitoren van daadwerkelijke gemaakte kosten aan vervanging van rubberen oplegblokken in RUPS.
- Wie zijn verantwoordelijk voor:
  - HID DVS.
- Wie worden geïnformeerd
  - PVE implementatiecoördinator & Projectleider monitoring
  - DI afdeling I&I
  - RD-en
- Verwerking in lopende contracten:
  - N.v.t.

4.1.2.4. *Data en ICT-Dienst (n.v.t.)*

4.1.2.5. *Verkeer- en Watermanagement (n.v.t.)*

4.1.2.6. *Corporate Dienst (n.v.t.)*

4.1.3 *Planning*

Volledig doorwerken in instandhoudingsplannen vergt 4 tot 6 jaar (1 ronde inspecties). Per jaarlijkse ronde programmering zou het ambitieniveau en nadere specificatie van verbeteracties bewaakt en uitgewerkt moeten worden (plan-do-check-act). Nadien is er dus een nauwkeuriger overzicht van de (mogelijke) opbrengsten van de getroffen versoberingsmaatregelen.

De verantwoordelijkheid van de genoemde actie is nog niet eenduidig belegd binnen RWS, daarom het voorstel aan PVE is om dit te organiseren. Onderstaand de planning met als doel om de versoberingen te implementeren binnen RWS:

Kaders voor instandhoudingsinspecties

- Gereed; aanpassingen zijn reeds uitgevoerd door DI.
- December 2012; vertaald in contractspecificatie "instandhoudingsinspecties" door DI.
- Q1-2013; toegepast bij het uitvoeren van instandhoudingsinspecties door DI.

OBR kunstwerken HWN

- Juni 2012; concept gereed door DI.
- Oktober 2012; definitief, inclusief opname in RBO HWN door DI.
- Medio December 2012, Vaststelling via DVS door bestuursraad RWS.

Afweegkader "rubberen opleggingen"

- December 2012; concept gereed door DI.
- Januari 2012; definitief, inclusief opname in contracten instandhoudingsinspecties door DI.
- Juni 2013; afweging kosten/baten per lopende project door DI en RD-en.
- Maart 2013; toegepast in instandhoudingsinspecties door DI.

Programmering (conform ingericht proces)

- December 2012; gereed en aangeboden aan DVS, door RD-en.
- December 2012; vaststelling programmering, door DVS.
- Januari-december; uitvoeren programmering door RD-en en monitoring door DVS.

5 Beheerplannen implementatie

5.1 Tijd (planning)

De mijlpalenplanning voor landelijke en regionale diensten is opgenomen in paragraaf 4. In onderstaand tabel zijn programmamanagement gerelateerde mijlpalen opgenomen:

27 oktober 2012	Opstellen uitvoeringsplannen
29 oktober 2012	Concept uitvoeringsplannen toelichten aan programmamanager en andere deelprojectleiders
31 oktober 2012	Bijgewerkt concept uitvoeringsplan indienen bij programmamanager
2 november 2012	Toetsing/beoordeling uitvoeringsplannen door programmamanager en verschillende deskundigen
5 november 2012	Review van het uitvoeringsplan in vraaggesprek met deelprojectleider.
27 november 2012	Definitieve uitvoeringsplannen ter besluitvorming in bestuur (evt. alternatief 23 november)
1 december 2012	Uiterst moment voor indienen informatie om toe te voegen aan de management contracten
31 januari 2013	Uiterst moment meegegeven informatie voor inbrengen in begrotingproces 2014
31 januari 2013	Beleggen acties DI, DVS & RD-en (paragraaf 4)
29 maart 2013	Monitoren implementatie en decharge deel projectleider

5.2 Middelen (financiën en overige middelen)

In deze paragraaf is een globale schatting gegeven van de benodigde middelen in geld en capaciteit in 2012/13. In de loop van 2013 zal bij de nadere uitwerking bepaald worden wat nodig is. De kosten die specifiek met PVE samenhangen zullen vooral bepaald worden door de ambities bij monitoring en optimalisatie. De "kale implementatie" is zonder meerkosten te realiseren binnen het programmeringsproces.

Kosten:

I) Indicatief: 50.000-100.000 Euro voor de inschakeling van een ingenieursbureau dat de genoemde contractspecificaties aanpast en de werkwijze verankert in het nieuwe RBO. Financiering hiervan is reeds gedekt binnen de landelijke taken.

Opmerking: eerst slag aanpassingen is gereed. Dat is voldoende voor implementatie. Voor borging toekomstige toepassing is waarschijnlijk nog meer aanpassing nodig. Dat is nu nog niet meegenomen.

Kosten voor monitoring zijn al onderdeel van de kosten die DI opvoert in kader Inspectieprogramma en inrichten Assetmanagement.

II) Indicatief: 50.000-100.000 Euro voor inrichten expertteam "rubberen opleggingen". Nut en noodzaak van expertteam, zal in Q1-2013 duidelijk worden. Financiering hiervan is nog niet gedekt binnen de landelijke taken.

5.3 Organisatie

De opdrachtgever (OG) voor de uitvoering van dit plan is PVE projectleider versoberingen.

De deelprojectleider "versobering kunstwerken" is verantwoordelijk voor het sturen op de implementatie van de versoberingsmaatregelen, het inrichten van een ondersteuningsteam en het laten rapporteren van voortgang aan OG t/m juni 2013. De deelprojectleider stemt met de PVE implementatiecoördinatoren af, welke taken er binnen de diensten moet worden belegd.

De PVE implementatiecoördinatoren zien erop toe dat de bezuinigingsmaatregelen "versobering kunstwerken" voor hun dienst zodanig worden gepland en vormgegeven dat deze ook daadwerkelijk realiseerbaar zijn.

De PVE projectleider monitoring bewaakt de planning, besparingen en effecten van de bezuinigingsmaatregelen "versobering kunstwerken".

Het ondersteuningsteam, heeft de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- begeleiden, aanpassing en advisering kaders.
- ondersteunen bij het opzetten van de monitoring.
- aanjagen van de optimalisatie.
- aandragen van nieuwe versoberingen.

Het ondersteuningsteam "versobering onderhoud kunstwerken" bestaat uit:

Trekker (DI-I&I); rol afstemming dPL, PVE en RBO, kaders

instandhouding...

Lid DI (DI-CT); rol opstellen en afstemmen afweegkader

Met oog op continuïteit is deze taak voorlopig belegd, maar zullen gezien de ontwikkelingen van OP2015, begin 2013 worden herbezien.

5.4 Capaciteit

Uitvoering gebeurt door medewerkers die in het regulier B&O proces de programmering kunstwerken doen. De extra inspanning bestaat uit deelname aan centrale PVE organisatie en overleggen van het ondersteuningsteam.

Inzet voor monitoring en optimalisatie zijn niet geraamd!

Rol	Tijdbesteding	Capaciteit 2012
Deel projectleider (DI)	150 uur	Okt'12-mrt'13
Ondersteuningsteam (DI)		
Trekker DI-I&I	300 uur	Okt'12-jun'13
Lid DI-CT	50 uur	Okt'12-jun'13
Totaal	500 uur	

5.5 Communicatie & informatie

5.5.1 Communicatie en informatie PVE

In een apart communicatieplan is vastgelegd hoe de communicatie van het programma is ingericht. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen de interne communicatie van het programma en de aparte maatregelen, en de externe communicatie. Voor de interne communicatie over PVE wordt gebruik gemaakt van de geïntegreerde methodiek. Dit houdt in dat inter-persoonlijke en massamediale communicatie gezamenlijk worden ingezet om de communicatiedoelen te behalen.

De dagelijkse praktijk binnen het programma brengt met zich mee dat er inhoudelijk niet altijd even veel te communiceren valt. Om betrokkenen desalniettemin mee te nemen in dat wat er allemaal speelt, wordt er gebruik gemaakt van procescommunicatie. Daarnaast wordt er ingezet op mijlpalen communicatie.

Voor de externe communicatie geldt dat over de maatregelen die zichtbaar zijn voor omwonenden en gebruikers eenmalig pro-actief gecommuniceerd. Deze maatregelen worden meegenomen in de 'landelijke start'. De communicatie naar weggebruikers wordt geheel verzorgd door PVE. Ook draagt PVE zorg voor de stakeholderscommunicatie naar landelijke stakeholdersgroepen zoals ANWB, VID, IPO, VNG en SWOV. De verantwoordelijkheid voor communicatie naar regionale stakeholders (zoals provincies en gemeenten) ligt bij de regionale dienst. PVE faciliteert en adviseert, onder andere door het leveren van factsheets en Q&A's over de maatregelen.

Persvragen worden middels de gebruikelijke werkwijze door de regionale BHID's afgehandeld. PVE haakt hen tijdig aan en ondersteunt hen met achtergrondinformatie en Q&A's en geeft waar nodig advies.

5.5.2 *Communicatie en Informatie tbv Versobering kunstwerken*

De implementatiecoördinatoren zijn verantwoordelijk voor de communicatie binnen hun dienst. Het PVE kernteam is verantwoordelijk voor de externe communicatie. De communicatie gebeurt 'indien nodig' in afstemming met de andere rolhouders.

Communicatie/Informatiematrix tbv Versobering Kunstwerken														
Rolhouders	Extern	Landelijke Diensten										Regionale Diensten		
		CD	DI			DID	DVS			WD	Per Dienst			
			HD	CT	I&I		IMG	HD	AM		Netwerkplanning	HD	PBO	Intraprovider
Deel projectleider Versobering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondersteuningsteam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PVE kernteam	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PVE implementatiecoördinator	-	-	X	X	X	X	-	X	X	X	-	X	X	X
PVE Projectleider Monitoring	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5.6 Raakvlakken, kansen en risico's

5.6.1 Inhoudelijke risico's en kansen

- 1) KANS: De kansen liggen binnen het onderhoudsprogramma kunstwerken HWN. PVE leidt tot scherper inzicht in de noodzakelijke maatregelen. Dit inzicht kan gebruikt worden voor optimalisatie. Met de ervaringen opgedaan bij kunstwerken HWN kan nagegaan worden wat dit zou kunnen opleveren voor de kunstwerken in de andere netwerken (HVWN en HWS). Hetzelfde kan gedaan worden voor de andere object categorieën, zowel binnen HWN als voor HVWN en HWS.
- 2) KANS: Optimalisatie besparingen kunstwerken HWN.
Als vertrekpunt voor de programmering gelden de instandhoudingsadviezen van DI die zijn opgenomen in de onderhoudsbehoefte met een uiterst jaar van uitvoering. Dit uiterst jaar is een verwachting op het moment van inspecteren. Verdere uitwerking van de maatregelen vindt plaats na enige tijd (0-5 jaar), dan kan blijken dat zowel verdergaande maatregelen noodzakelijk zijn als dat maatregelen eenvoudiger kunnen of niet nodig zijn. Dit kan leiden tot een beperkt eerdere uitvoering van de maatregelen. Ook kan een latere uitvoering mogelijk zijn, in dat geval zal wel een nadere risico inschatting en mogelijk een tijdelijk aangepast onderhoudsregime nodig zijn. Deze aanpak maakt het mogelijk maatregelen te clusteren op wegvakniveau waarbij wordt gestreefd naar optimalisatie vanuit verkeershinder en efficiënt inkopen. Het rendement hiervan wordt verder verhoogd als de onderhoudsplanning systematisch aan de aanlegplanning wordt gekoppeld.
- 3) KANS: Besparingen kunstwerken HVWN en HWS en andere object categorieën (Verhardingen, Oevers, etc.).
- 4) Risico: er zullen meer storingen optreden, instandhoudingsinspecties zullen vaker onverwachte schade blootleggen en er is meer ongepland onderhoud nodig.
Beheersmaatregel: Inspectieprogramma en registreren storingen.
Effect beheersmaatregel: Inzicht in de effecten.
- 5) Risico dat besparingen teniet worden gedaan door nadelige effecten op de levenscycluskosten.
Beheersmaatregel: Inzetten op het ontwikkelen van een meer betrouwbare langere doorkijk door kwaliteitsverbetering instandhoudingsadviezen kunstwerken.
Effect beheersmaatregel: Inzicht in de effecten.

5.6.2 Veiligheidsrisico's en kansen

- 6) Risico op vaker uitvoeren van ongeplande onderhoudswerkzaamheden leiden tot veiligheidsrisico voor weggebruikers en wegwerkers door onverwachte files en beperkte voorbereidingstijd. *Beheersmaatregel:* De verantwoordelijkheid voor beheersing van deze risico's neerleggen bij de aannemer van het prestatiecontract vast en klein variabel onderhoud. *Effect beheersmaatregel:* veiligheidsrisico voldoende beheerst
- 7) Risico op frequent voorkomen van gelijke storingen kan leiden tot veiligheidsrisico door work arounds door bedienend- of onderhoudspersoneel.
Beheersmaatregel: vergroten bewustzijn en verbeteren procedures

(onderdeel project PRABO).

Effect maatregel: medewerkers hebben groter bewustzijn

- 8) Risico doordat onderdelen van objecten (bijvoorbeeld voegovergang) of technische installaties (bij tunnels en beweegbare bruggen) kunnen storen of falen waardoor weggebruiker gevaar loopt.
Beheersmaatregel: De diverse inspecties inhoudelijk verbeteren en op elkaar afstemmen (Inspectiehuis) en monitoren van geïdentificeerde risico's.
Effect beheersmaatregel: veiligheidsrisico voldoende beheerst.

5.6.3 *Organisatorische (implementatie) risico's en kansen*

- 9) Risico: reorganisatie RWS ikv OP2015, verschillende RWS onderdelen werken niet of deels mee, doordat taken en verantwoordelijkheden nog onduidelijk of veranderingonderhevig zijn en/of benodigde capaciteit voor implementatie is niet beschikbaar wordt gesteld.
Beheersmaatregel: Door PVE te bepalen.
Effect beheersmaatregel: Door PVE te bepalen.

- 10) Risico: rol- en taakverdeling tussen PVE en lijnorganisatie is niet duidelijk waardoor fouten en afstemmingsverliezen ontstaan
Beheersmaatregel: Door PVE te bepalen
Effect beheersmaatregel: Door PVE te bepalen

5.6.4 *Financiële risico's en kansen*

- 11) Risico dat maatregelen niet aantoonbaar tot besparing leidt.
Beheersmaatregel: ntb
Effect beheersmaatregel: ntb

5.6.5 *RWS Organisatie/imago risico's en kansen*

- 12) Risico dat maatregelen niet aantoonbaar tot besparing leidt waardoor imago van betrouwbare partner richting ministerie in gevaar komt.
Beheersmaatregel: Communicatie over de versobering en goed inrichten van monitoring van de effecten.
Effect beheersmaatregel: Managen van verwachtingen.

- 13) Risico op vaker nood- of spoedreparaties waardoor gebruikers onverwacht oponthoud hebben (files).
Beheersmaatregel: Communicatie over de versobering.
Effect beheersmaatregel: Managen van verwachtingen.

5.6.6 *Politiek/bestuurlijke/juridische risico's en kansen*

- 14) Risico op storingen. Hier worden vaak Kamervragen over gesteld. Ook klachten van weggebruikers en aandacht in pers.
Beheersmaatregel: Communicatie over de versobering.
Effect beheersmaatregel: Managen van verwachtingen.

5.6.7 Raakvlakken

1. Raakvlakken en checklist	
Beschrijf raakvlakken met	
a. Andere bezuinigingsmaatregelen	Nagaan of deze werkwijze ook bij kunstwerken in HWS en HVWN tot besparing kan leiden. Nu geen besparing te behalen gezien huidige achterstanden. Nagaan of deze werkwijze ook bij andere objectcategorieën tot besparing kan leiden (denk aan Verhardingen, Oevers, etc.)
b. I&M-beleid	De beleidsdoelstelling van Betrouwbare Reistijden wordt moeilijker te realiseren door toename ongeplande storingen.
c. LCC-check	<ul style="list-style-type: none"> o Risico dat de besparing uiteindelijk teniet wordt gedaan doordat korte termijn winst van uitstel onderhoud leidt tot verkorting van de levensduur. o Risico dat door beperktere mogelijkheden om onderhoudsactiviteiten te bundelen de efficiency afneemt Deze aspecten meenemen in de monitoring van de effecten.
d. WLO-toets	n.v.t.
e. SLA/BON/OBR	In SLA-offerte 2013-2016 is rekening gehouden met uitvoering onderhoud in uiterste jaar; In RBO moet deze werkwijze nog verankerd worden; vormt onderdeel van de implementatie.
f. Asset Management	Doorvertalen in onderhoudsstrategie voor kunstwerken en in contractspecificaties voor inspectieprogramma.
g. Lopende pilots/onderzoeken	n.v.t.

5.7 Monitoring

PVE verzorgt de monitoring van het programma als geheel. De monitoring geschiedt op drie aspecten: op voortgang van de implementatie, de te behalen besparing en de effecten in de praktijk. De wijze van monitoring wordt beschreven in een afzonderlijk PVE Monitoringsplan. Hierin staat op welke manier de informatie verzameld wordt, en wie verantwoordelijk is voor de monitoring.

Voor de monitoring op voortgang van implementatie, worden de mijlpalen die gesteld zijn in dit uitvoeringsplan gevolgd. PVE verzamelt de informatie met behulp van de implementatiecoördinatoren van de dienst, en de trekkers van de Expertiseteams. Voor de monitoring op de besparing en op de effecten, wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande processen en onderzoeken.

5.7.1 *Geïdentificeerde aandachtspunten voor inhoudelijke monitoring*

Aandachtspunten voor monitoring van relevante aspecten zijn:

- veiligheidsrisico's.
- aantal storingen en ongeplande onderhoudswerkzaamheden.
- doorstroming van weg en vaarweggebruikers.
- gebruikerstevredenheid van weg en vaarweggebruikers.
- Interne RWS processen.

5.7.2 *Geïdentificeerde aandachtspunten voor financiële monitoring*

Aandachtspunten voor financiële monitoring van relevante aspecten zijn:

- Daadwerkelijke besparingen van de getroffen besparingsmaatregelen.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Versoberen onderhoud kunstwerken

Versie 2.0
Maart 2013

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Rijkswaterstaat onderhoudt de kunstwerken in het hoofdwegennet, zoals tunnels, viaducten en bruggen. Onderhoudsmaatregelen aan deze kunstwerken worden zo veel mogelijk uitgevoerd in het technisch uiterste jaar in plaats van het adviesjaar. Daarnaast worden ook de rubberen oplegblokken bij viaducten en kleine betonnen bruggen minder vaak vervangen.

De levensduur van de oplegblokken blijkt in de praktijk langer te zijn dan eerder aangenomen. Als beperkt levensduur verlengend onderhoud wordt uitgevoerd, is het in de meeste gevallen mogelijk dat de oplegblokken de levensduur van het kunstwerk halen. De oplegblokken hoeven dan niet vervangen te worden.

Wat verandert er?

Rijkswaterstaat voert het onderhoud aan de kunstwerken in het hoofdwegennet later uit dan tot op heden gebruikelijk. Dit is mogelijk doordat geïnvesteerd is in betrouwbare inspecties van kunstwerken. Het benodigd onderhoud is daardoor beter in beeld. In de dagelijkse praktijk wordt dit al sinds 2009 gedaan. Deze lijn is nu vastgelegd in de kaders en richtlijnen van Rijkswaterstaat.

Het onderhoud wordt niet altijd uitgesteld. Als uitstel leidt tot extra kosten of als het ten koste kan gaan van de betrouwbaarheid van het netwerk (bijvoorbeeld tunnels of beweegbare bruggen), houdt Rijkswaterstaat vast aan de normale onderhoudsplanning.

De rubberen oplegblokken bij kunstwerken worden momenteel nog één keer in de levensduur van een kunstwerk vervangen. Gemiddeld gebeurt dat na 40 tot 60 jaar. Uit de praktijk blijkt dat vervangen in veel gevallen niet nodig is als tussentijds beperkt levensduurverlengend onderhoud wordt uitgevoerd. Om deze reden worden de rubber oplegblokken niet meer standaard vervangen, maar alleen als uit inspectie blijkt dat het nodig is.

Effecten

Door het onderhoud later uit te voeren dan tot nu toe gebruikelijk, kunnen weggebruikers iets vaker te maken krijgen met ongepland onderhoud en spoedreparaties. Dat kan effect hebben op de doorstroming. Rijkswaterstaat verwacht echter dat het effect van files door ongepland onderhoud beperkt blijft.

Het vervangen van oplegblokken is een ingrijpende maatregel die veel verkeershinder veroorzaakt. Doordat de oplegblokken minder vaak worden vervangen heeft dit deel van de versobering een positief effect op de doorstroming. Onverwachte schade kan tijdig gedetecteerd worden door inspecties en leidt hierdoor niet tot ongeplande stremming.

Versoberd en efficiënter

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het rijkswegennet, het rijksvaarwegennet en het hoofdwaterssysteem. Het benodigde budget voor beheer en onderhoud was de afgelopen jaren hoger dan het budget dat beschikbaar was. Om te zorgen dat de wegen en vaarwegen ook in de toekomst zoveel mogelijk beschikbaar, betrouwbaar en veilig blijven, moet dit worden aangepakt.

Rijkswaterstaat krijgt daarom extra budget voor het beheer en onderhoud en zorgt er tegelijkertijd voor dat het beheer en onderhoud wordt versoberd en efficiënter wordt uitgevoerd.

Concreet betekent dit dat Rijkswaterstaat een set maatregelen doorvoert. Zo gaat Rijkswaterstaat werken met langlopende contracten (efficiency) en maken we onderscheid in het beheer- en onderhoudsniveau op basis van de intensiteit van gebruik (versobering).

Dit doen we onder andere door aanscherpen van het onderhoudsregime van onze kunstwerken.

